

**GOLONGAN AYAT :
AYAT DASAR DAN AYAT TERBITAN**

AYAT DASAR

1. PENGERTIAN

- Ayat dasar (**ayat inti**¹ atau **ayat mudah**) ialah **ayat yang menjadi dasar atau sumber bagi pembentukan atau penerbitan berbagai-bagai ayat lain.**

2. CIRI AYAT DASAR

- Ayat dasar **dibina oleh satu subjek dan satu predikat**, atau **satu klausa** sahaja.
- Ayat ini terdiri daripada:
  - **Ayat susunan biasa** (ayat biasa) - dengan **konstituen subjek mendahului konstituen predikat**
  - **Ayat aktif**, sama ada ayat aktif transitif atau ayat aktif tak transitif.
  - **Ayat penyata** – yang menyatakan atau memberitahu sesuatu, dalam bentuk susunan biasa dan aktif.
- Ayat ini **belum menerima sebarang perubahan** (transformasi).

3. POLA AYAT DASAR

- Pola ayat dasar ialah **rangka yang menjadi dasar kepada sesuatu ayat.**
- Berdasarkan jenis unsur pada predikat, bahasa Melayu mempunyai empat pola ayat dasar:
  - Pola 1: Frasa Nama + Frasa Nama (FN + FN)
  - Pola 2: Frasa Nama + Frasa Kerja (FN + FK)
  - Pola 3: Frasa Nama + Frasa Adjektif (FN + FA)
  - Pola 4: Frasa Nama + Frasa Sendi Nama (FN + FS)

Pola	Subjek	Predikat
Pola 1 (FN + FN)	Zahid Pak Cik Basri Orang berbaju biru itu	guru. tukang kebun sekolah. bapa saudaranya.
Pola 2 (FN + FK)	Ayam Padi huma Dua orang penjahat	berkokok. sedang menguning. sudah ditangkap polis.
Pola 3 (FN + FK)	Pejabatnya Kerusi rotan itu Anak Tuan Haji Derani	besar. sungguh cantik. baik-baik orangnya.
Pola 4 (FN + FS)	Bukunya Pelancong itu Perdana Menteri	di atas meja. dari Korea Selatan. ke Tokyo dua hari lalu.

¹ Asmah Hj. Omar. *Nahu Melayu Mutakhir (Edisi Baru)*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka (1986:368)

AYAT TERBITAN

1. PENGERTIAN

- Ayat terbitan atau **ayat transformasi**² ialah **ayat yang telah mengalami perubahan.**
- Ayat jenis ini terbit daripada ayat dasar.

2. CIRI AYAT TERBITAN

- Ayat yang mengalami **pengguguran**:
  - frasa nama sebagai subjek
  - frasa predikat
  - frasa nama yang mendahului frasa relatif
  - kata nama yang berfungsi sebagai inti dalam frasa nama
- Ayat yang mengalami **peluasan**:
  - Ayat majmuk – gabungan dan pancangan
- Ayat yang mengalami **penyusunan semula**:
  - Ayat songsang – mengalami pendepanan predikat
  - Ayat pasif – mengalami perubahan subjek dan predikat
  - Ayat aktif transitif satu objek – berubah daripada ayat aktif transitif dengan dua objek

Nota:

Hal ini dibincangkan dengan terperinci di bawah topik **PROSES PENERBITAN AYAT.**

---

² Nik Safiah Karim, *et al.* *Tatabahasa Dewan Edisi Ketiga*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka (2008:538)